

**FITXA IDENTIFICATIVA****DADES DE L'ASSIGNATURA****Codi:** 36303**Nom:** Intervenció en trastorns de l'espectre autista**Cicle:** Grau**Crèdits ECTS:** 4,5**Curs acadèmic:** 2026-27**TITULACIONS**

Titulació	Centre	Curs	Període
1339 - Grado en Maestro/a Educación Primaria	Facultat de Formació del Professorat	3	

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1339 - Grado en Maestro/a Educación Primaria	Especialista en Pedagogia Terapèutica	OPTATIVA

COORDINACIÓ

GONZALEZ MORENO JESUS

RESUM

L'increment de la prevalença dels Trastorns de l'Espectre d'Autisme (TEA) és un fet inqüestionable, tot i que les raons encara no són clares. La comunitat científica es pregunta com és possible que un trastorn d'aquestes característiques no puga encara diagnosticar-se amb fiabilitat abans dels tres anys. La resposta bàsica a aquesta qüestió fonamental és que els TEA poden tindre diverses causes i els símptomes inicials poden mostrar gran variabilitat clínica, tant en expressió com en gravetat. Els TEA es caracteritzen per presentar alteracions severes i primerenques (abans dels 3 anys) en el desenvolupament social, comunicatiu, del llenguatge i del joc simbòlic, les quals s'acompanyen de la presència de conductes i interessos repetitius i restringits.

El fet de no tindre un diagnòstic etiològic no significa que no es puga realitzar un diagnòstic sindròmic i funcional. En l'actualitat ja s'han desenvolupat sistemes de detecció (no de diagnòstic) que poden donar senyals d'alerta als 18 mesos de vida. La intervenció primerenca ha demostrat ser molt eficaç. La intervenció psicoeducativa ha de prolongar-se al llarg de tota l'escolarització i en totes les competències en les quals el xiquet o la xiqueta amb TEA manifesta un dèficit.

Esta assignatura contribuïx al desenvolupament dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), especialment en relació amb l'educació de qualitat (ODS 4), la igualtat de gènere (ODS 5) i la reducció de les desigualtats (ODS 10), promovent una formació docent compromesa amb la inclusió i l'equitat.



CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

1305 -

Afavorir la integració d'estudiants amb necessitats educatives especials en la comunitat escolar.

Col·laborar en la detecció i valoració de necessitats educatives especials.

Comunicar de manera oral i escrita observacions i conclusions respecte a pràctiques d'avaluació i intervenció a altres professionals i a la família.

Conèixer i utilitzar adequadament els instruments que les tecnologies de la informació i la comunicació ofereixen per al tractament educatiu de les necessitats educatives especials.

Conèixer i valorar de forma crítica els fonaments de diferents tècniques d'intervenció.

Conèixer les variables biològiques, psicològiques i socioambientals relacionades amb l'escolarització d'alumnat amb necessitats educatives especials d'origen divers.

Contribuir en l'organització de la resposta escolar per satisfer les necessitats educatives especials de l'alumnat.

Desenvolupar adaptacions curriculars individuals per atendre estudiants amb necessitats educatives especials.

Ensenyar a l'alumnat i el seu entorn de comunicar-se utilitzant el sistema de comunicació més apropiat a les seves característiques.

Utilitzar adequadament recursos públics i privats per atendre necessitats educatives especials.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Evolució conceptual del concepte d'espectre autista: De Kanner al DSM-V

1.1.- Evolució històrica del concepte: De la malaltia mental al trastorn del desenvolupament.



- 1.2.- Evolució dels criteris diagnòstics
- 1.3.- De l'Autisme Infantil al trastorns de l'espectre autista

2. Bases biològiques / etiologia del trastorn de l'espectre autista

- 1.- Prevalença del trastorn: concepte i evolució.
- 2.- Concepte Autisme sindròmic versus Autisme idiopàtic
- 2.- Etiologia dels TEA

3. Models explicatius dels trastorns de l'espectre autista

- 1.- Cap a una teoria sobre la patogènesi del trastorn
- 2.- Models cognitius:
 - 2.1.- La teoria de la Ment
 - 2.2.- Teoria de la Coherència central
 - 2.3.- Teoria de la Funció Executiva
 - 2.4.- Teoria Soci-afectiva

4. Instruments de detecció, avaluació i diagnòstic

- 1- Instruments de detecció: MCHAT, CSBS, CAST i altres
- 2.- Instruments d'avaluació de competències:
- 3.- Instruments d'avaluació de símptomes (ADOS, ADI-R, etc.)

5. Principis Conductuals en la Intervenció en TEA

- 1.- Discrete Trial Teaching
- 2.- Pivotal Response Training
- 3.- Iniciació (Prompting)
- 4.- Ensenyament incidental
- 5.- Economia de fitxes
- 6.- Cost de resposta
- 7.- Reforç diferencial
- 8.- Temps d'espera



- 9.- Modelatge conductual
- 10.- Naturalistic Developmental Behavioral Intervention

6. Intervenció en TEA

- 1.- Concepte d'intervenció
- 2.- Models d'intervenció basats en l'evidència
- 3.- Disseny de la intervenció

7. Intervención a l'escola

- 1.- TEACCH
 - 1.1. Aprenentatge estructurat
- 2.- Dificultats específiques d'aprenentatge
- 3.- Aprenentatge entre iguals
- 4.- Principis del Disseny d'Aprenentatge per a tots i totes

8. Intervenció en Comunicació i Llenguatge

- 1.- Perfils comunicatius i lingüístics en els Trastorns de l'Espectre Autista
- 2.- Avaluació de la competència comunicativa
- 3.- Desenvolupament de la intencionalitat comunicativa i conductes comunicatives expressives
- 4.- Sistemes Augmentatius i/o Alternatius de Comunicació
 - 4.1.- PECS
 - 4.2.- Benson Schaeffer

9. Intervenció en Habilitats Socials

- 1.- Habilitats Soci-emocionals en alumnat amb Trastorn de l'Espectre Autista
- 2.- Programes de reconeixement i expressió d'emocions
- 3.- Programes de desenvolupament d'habilitats socials

**VOLUM DE TREBALL (HORES)****ACTIVITATS PRESENCIALS**

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	45,00
Total hores	45,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	0,00
Estudi i treball autònom	67,50
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	67,50

METODOLOGIA DOCENT

Es combinaran diversos mètodes actius. Els conceptes de cada bloc s'introdueixen durant les classes presencials de forma participativa, combinant l'exposició d'exemples i casos pràctics. La temporalització no és cronològica, ja que s'extrauran les activitats i els continguts dels diferents blocs al mateix temps. Les sessions seran sempre teoricopràctiques.

La participació dels estudiants es considera indispensable per la qual cosa el professorat proposarà amb antelació el tema de discussió.

Les activitats pràctiques seran individuals o en grup per poder complir amb les competències específiques. Donades les característiques del curs i el grau, és indispensable atendre capacitats i competències actitudinals com l'etxibo expositiu, creatiu i interpretatiu, treball cooperatiu, actituds i valors implícits en el desenvolupament de les activitats pràctiques.

Es farà ús de la plataforma de e_learning Aula Virtual que la Universitat de València posa a disposició de l'alumnat i professorat de forma complementària a les classes presencials. S'utilitzarà la tutoria virtual per mitjà de correu electrònic i s'intentés donar retroalimentació puntual a tots els treballs presentats per l'alumnat

AVALUACIÓ

L'avaluació comprendrà els següents apartats:

1.- El professorat valorarà l'assistència a classe (5%).



2.- L'avaluació basada en els treballs i activitats proposats pel professorat (35%).

3.- Examen dirigit a valorar els coneixements teòrics bàsics relatius als continguts de la matèria (60%).

Serà requisit per a superar l'assignatura, tant en primera com en segona convocatòria:

- Aprovar l'examen aconseguint un mínim de domini del 50%. Aquest apartat és recuperable en segona convocatòria.

- Obtindre un mínim del 50% de la puntuació corresponent als treballs i activitats proposats pel professorat. Aquest apartat és recuperable en segona convocatòria mitjançant una prova específica de competències basada en les activitats.

En calcular la qualificació corresponent a l'avaluació global, cal considerar que:

- Només se sumaran els apartats contemplats en l'avaluació quan se superen els requisits mínims establits amb caràcter obligatori.

- L'assistència a classe no és requisit per a superar l'assignatura, però té un caràcter no recuperable en segona convocatòria. Per tant, l'alumnat que no complisca amb aquest apartat en primera convocatòria no podrà aconseguir la màxima nota en segona convocatòria.

- Si no s'aprova en primera convocatòria algun dels apartats obligatoris, es podran guardar per a la segona convocatòria els punts obtinguts en els altres apartats.

- En l'horari de tutoria, el professorat podrà requerir entrevistes individuals o en xicotet grup per a verificar el grau de participació i la consecució dels objectius que es persegueixen en qualsevol tasca o activitat. No acceptar aquesta verificació suposarà no superar la tasca o activitat en qüestió.

- El professorat reservarà un temps en les últimes sessions presencials de l'assignatura per a l'emplenament, per part de l'estudiantat, de les enquestes institucionals d'avaluació de la docència.

- La realització fraudulenta de proves d'avaluació i el plagi en treballs d'avaluació seran considerats conforme al Reglament d'avaluació i qualificació de la UV (ACGUV 108/2017) i al Protocol d'actuació davant pràctiques fraudulentes (ACGUV 123/2020). L'ús de tecnologies (inclosa IA), que no siga prèvia i expressament autoritzat pel professorat, per a confeccionar materials d'avaluació, permetrà que aquests no siguen considerats com d'autoria pròpia i seran tractats segons la reglamentació vigent i el Codi de Convivència i Bones Pràctiques de la UV (ACGUV 300/2023, DOGV, núm. 9747/18.12.2023).

BIBLIOGRAFIA



Bàsica

- Alcantud, F. & Alonso, Y (2022) Trastornos del Espectro del Autismo: Bases para la Intervención Psicoeducativa. Madrid: Ed Pirámide.
- Alcantud, F. (2003) Intervención Psicoeducativa en niños con Trastornos Generalizados del Desarrollo. Madrid, Ed. Pirámide
- Alcantud, F. (2013) Detección, Evaluación, Diagnóstico e Intervención Precoz en niños con Trastornos del Aprendizaje. Madrid. Ed. Pirámide
- George, J.E. (2009) El Manual del Autismo. Ingram Books, Baker & Taylor
- Baron-Cohen, S.; Bolton, P. & Cordero, J.M. (1998) Autismo: Una guía para padres. Madrid. Alianza Editorial

Complementària

- Alcantud, F. y Soto, Fco: Javier (2000) Tecnologías de Ayuda en personas con trastornos de la comunicación. Valencia, La Nau Llibres.
- Shonkoff, J. Y Meisels, S.J. (1990) Early childhood intervention: The evolution of a concept. En S. J. Meisels y J. P. Shonkoff (Eds.). Handbook of early childhood intervention. Cambridge University Press.
- Vargas, J. y Belinchon, M. (2000) El autismo como trastorno de la función ejecutiva. Interamericana.